

Zwiastowanie. Wystawa już otwarta! Zapraszamy!

Dwadzieścia obrazów przedstawiających „Zwiastowanie” w interpretacji znakomitych, współczesnych, polskich malarzy, po raz pierwszy zaprezentowanych 17 listopada 2023 r. w podziemiach katedry warszawsko-praskiej. Obrazy powstały dzięki hojności prywatnych mecenasów sztuki, w ramach projektu „Namalować katolicyzm od nowa”. Dopełnieniem wernisazu była odbywająca się konferencja o sztuce sakralnej.

Wernisaż obrazów „Zwiastowanie” // Namalować katolycz...

GDZIE? Podziemia Katedry warszawsko-praskiej pw. św. Michała Archanioła i św. Floriana, przy ul. Floriańskiej 3 w Warszawie.

DO KIEDY? do 31 stycznia 2024 roku.

W JAKICH GODZINACH? Poniedziałek-sobota 12:00-20:00, niedziela 8:00-21:30

Wstęp wolny

Kontakt w sprawie zakupu obrazów: redakcja@teologiapolityczna.pl

„Wystawa obrazów *Zwiastowania* to drugi krok zaplanowanego na dwadzieścia jeden lat przedsięwzięcia gromadzącego twórców i intelektualistów przekonanych o potrzebie odrodzenia sztuki sakralnej w Polsce. Publiczną inauguracją projektu była zeszłoroczna wystawa nowych wersji obrazu „Jezu, ufam Tobie” (2022) – mówi Dariusz Karłowicz, kurator wystawy i pomysłodawca inicjatywy.

Na wystawie prezentowane są obrazy Jarosława Modzelewskiego, Ignacego Czwartosa, Jacka Dłużewskiego, Wojciecha Głogowskiego, Jacka Hajnosa OP, Krzysztofa Klimka, Bogny Podbielskiej, Beaty Stankiewicz, Grzegorza Wnęka i Michała Żądło. Twórcy zostali poproszeni o namalowanie dwóch obrazów o różnym przeznaczeniu: pierwszy w formacie odpowiednim do przestrzeni sakralnej, drugi w mniejszym rozmiarze, na potrzeby modlitwy domowej.

„Jeśli, jak uczą ojcowie Soboru Nicejskiego II, sztuka chrześcijańska jest możliwa tylko dzięki Wcieleniu – to *Zwiastowanie* stanowi »arche« (zarówno w sensie początku, jak i rdzenia oraz zasady) całej sztuki sakralnej Kościoła. Jest racją jej możliwości, ale jest także powodem jej konieczności. Wcielenie zobowiązuje!” – mówi Dariusz Karłowicz, kurator wystawy, redaktor naczelny *Teologii Politycznej*.

Podobnie jak w pierwszej edycji projektu, twórcy przed podjęciem pracy uczestniczyli w kilkudniowych warsztatach, podczas których wspólnie z teologami, filozofami, historykami sztuki zastanawiali się jak wyrazić tajemnicę Zwiastowania językiem współczesnego malarstwa. Artyści wysłuchali wykładów ukazujących pierwszą tajemnicę radosną w perspektywie teologii systematycznej, biblijnej, z punktu widzenia historii sztuki oraz z zakresu angelologii (nauki o aniołach). W przygotowaniu malarzy udział wzięli bp prof. Jacek Grzybowski, ks. prof. Marek Starowieyski, o. prof. Jarosław Kupczak OP, Andrzej Bielat OP, Jacek Hajnos OP, Anna Kilian oraz Paweł Trzopek OP.

Namalować katolicyzm od nowa: Zwiastowanie // warsztaty...

Współcześni malarze są dziedzicami długiej tradycji obrazowania Zwiastowania. Patrząc na dawne obrazy widzimy jak stopniowo kształtowała się symbolika gestu i koloru w tej scenie. Ciekawe jest, co z tej tradycji przyswoją sobie artyści, a co będą musieli zmienić, by przemówić dziś do wiernych. Piękno obrazu polega także na tym, że nie wszystko, co artysta zamierzył możemy w nim dostrzec. Potrafimy jednak też zobaczyć to, co pojawia się mimo intencji twórcy. Każde

dzieło dopełniamy własną wrażliwością i wyobraźnią. Pozostaje zatem tajemnica...tak jak w Zwiastowaniu – mówi Anna Kilian, historyk sztuki.

Jacek Hajnos OP (*artysta grafik, rysownik, malarz, rzeźbiarz, współzałożyciel ogólnopolskiej wspólnoty i stowarzyszenia Vera Icon*) przekonuje, że „każda namalowana tajemnica o Bogu jest kolejnym fragmentem całości i pozwala na pogłębianie tej tajemnicy. Może być nawet »źródłem teologicznym«, jak mówi teologia fundamentalna”. Artysta jest zdania, że malowanie *Zwiastowania* „to jest zadanie medytacji artystycznej. Tutaj nie chodzi o nowość ujęcia, tak jak rozumie to sztuka awangardowa. Tu chodzi o nowość wynikającą z namysłu teologicznego i pogłębienia wiary. Jeżeli artysta jest dobrym twórcą, a mamy w historii sztuki takie przypadki, to potrafi tak ująć temat, że pogłębia rozumienie tej tajemnicy” – podkreśla dominikanin.

„Chciałem pokazać chwilę tuż po zadaniu pytania przez anioła, a jeszcze przed wypowiedzeniem przez Maryję słów: „niech mi się stanie według słowa twego”. Ten moment zawieszenia jest kluczowy” – powiedział dr Krzysztof Klimek, członek Pracowni Otwartej o pracy nad obrazem.

„Droga, jaką obrałem, droga redukcji, wydawała mi się korzystna ze względów kontemplacyjnych. Nie wkładam w obraz niczego rozprasającego, minimalizuję całość, nie oczekuję wędrówki po wizji. Ale proszę pamiętać, że nawet w barokowym bogactwie i nasyceniu

potrafiono osiągnąć kontemplacyjne oddziaływanie i że jest to możliwe” – mówi prof. Jarosław Modzelewski, malarz, rysownik, pedagog, współtwórca słynnej „Gruppy”.

„Zachęcam do osobistego odwiedzenia wystawy. Bezpośredni kontakt z obrazem to zupełnie inne doświadczenie niż oglądanie go na ekranie telefonu, czy komputera – podkreśla Dariusz Karłowicz.

Celem projektu „**Namalować katolicyzm od nowa**” jest odnowa sztuki sakralnej przez powrót do Kościoła obrazów wysokiej klasy artystycznej odznaczających się współczesnym językiem malarskim oraz odnowienie mecenatu takiej sztuki.

„Dokumenty Kościoła mówią wyraźnie, że wielka sztuka powinna być obecna w świątyniach, jednak praktyka jest inna. Zachodnia sztuka sakralna umiera. Dobra Nowina nieprzetłumaczona na język kultury XXI wieku coraz częściej staje się niema lub niezrozumiała. To poważny problem – ale i wielkie wyzwanie” – wyjaśnia Dariusz Karłowicz.

„Wyrażenie nauki Chrystusa językiem kolejnego pokolenia jest obowiązkiem tych, którzy mają przekazać światu Prawdę. To rodzaj naszej współpracy w dziele Wcielenia. Dla chrześcijaństwa kultura nie jest luksusem, ale powietrzem, którym oddycha” – dodaje.

W ramach projektu „**Namalować katolicyzm od nowa**”, na zamówienie organizatorów i dzięki hojności prywatnych mecenasów sztuki powstają współczesne obrazy sakralne i religijne. Zamierzeniem

inicjatorów jest realizacja 21 wielkich tematów malarstwa chrześcijańskiego. W 2021 roku pierwszy raz zaproszono 10 artystów do namalowania nowych wizerunków Jezusa Miłosiernego. Wystawa obrazów odwiedziła w 2022 i 2023 roku Kraków, Warszawę oraz Rzym. Prawie wszystkie obrazy zostały zakupione do kościołów w Polsce. Plan na kolejne lata to pozostałe 19 tajemnic różańca. Integralną częścią projektu jest inicjowanie refleksji nad teologią sztuki poprzez seminaria, wykłady, konferencje oraz serię książek poświęconych teologii, filozofii i historii sztuki sakralnej. Organizatorzy mają nadzieję, że projekt poruszy kolejne środowiska. Wśród osób, które zainspirowały się planem medytacji kolejnych tajemnic różańca jest znany i ceniony malarz ikon, współorganizator Studium Chrześcijańskiego Wschodu przy klasztorze dominikanów w Warszawie - Mateusz Środoń. Skupionemu wokół niego środowisku artystów zaproponował twórczą pracę rozszerzając perspektywę o sztukę chrześcijańskiego Wschodu.

Projekt „Namalować katolicyzm od nowa” został zainicjowany przez Teologię Polityczną, Fundację Świętego Mikołaja oraz Instytut Kultury św. Jana Pawła II z Papieskiego Uniwersytetu św. Tomasza z Akwinu (*Angelicum*) w Rzymie i jest rozwijany dzięki mecenatowi osób prywatnych: Danucie i Krzysztofowi Domareckim, Jolancie Domańskiej-Gruszce i Mirosławowi Gruszce, Wojciechowi Piaseckiemu, Dorocie i Tomaszowi Zdziebkowskiemu.

18 listopada - Konferencja

(Akademik Praski // Ul. Floriańska 3a // Warszawa)

10:30 | Otwarcie konferencji, Dariusz Karłowicz

10:40-11:00 | „Zwiastowanie” reż. Wojtek Wieteska

11:00-12:00 | **Panel I, Zwiastowanie. Artyści i krytycy** Juliusz Gałkowski, Jacek Hajnos OP, Bogna Podbielska

12:00–12:30 | Dyskusja

12:30-13:15 | Przerwa kawowa

13:15–14:15 | **Panel II, Sztuka sakralna w teorii i praktyce**, Bp Jacek Grzybowski, Dariusz Karłowicz, Piotr Kopszak, Mateusz Środoń, Ewa Zalewska

14:15–14:45 | Dyskusja

Namalować katolicyzm od nowa // Zwiastowanie // Konfere...

